Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛ

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома,
Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган
(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деза ● ШИНАРА, 23 январь, 1935 шу. ● № 10 (5270). Мах 2 пен.

ДЕШАРХОШТА ИДЕЙНИ КХЕТАМ

Грозненра № 21 йолча школа хьехархо Власкина Надежда Петровна чуньача сийрдаздея классерча дешархой Іаргаш. ТІоагІа сатувсаш хул уж историе арІанарча урокага. Историчукъ хинна бакъдарг дайза Іаш жуш боагІа кагийнаги механарийн цун урокнегІа. Марксизма-ленинизма Іилма лардаш йовз царна, классови позицешкара тахна Іомалу хинна исторически событаш, вай хана хулаш дола хІамаш.

Политически литература деша, партийни документаташца, Ленина произведенешца болх бе Іомаду хьехархоь бераш цар хинара хьенна. Ший кругозор готтара йоккха йолча Надежда Григорьевнайна дика хов ший идейни тешам ма барра ихуьш боагІаралла дІабола.

Урус-Мартана районе «Комсомольская» яхача юртарча юкъерча школе хьехаш ва Долатов Адам Фегеевич. Дешархошта коммунистически ихетам балара бокхна низ ба наьна мотти литературеи. Наьна метта, литературе хьоленаш дІа а йовзийташ, говзен хаддаьзен болх барца советски патриотизмаи пролетарски интернационализмаи ихетам лу цо дешархошта. Советски Дахье еза Іомаду бераш наьна метта, литературе материал лардеи а лунцаш, хІаьта цар ихетадергдарча тайпана дуец «Керда исторически общность — советски халнь» яхача дешай мІаІанах.

Дуьхьа ба вай школашка хІара урокагІа идеологе болхлой шоаш балаш санна къахьега хьехархой. Хьалхьуьш йоза ньона тІехье интернационални доттагІаш долаш, Дахье озергІойлаш хьалхехяраи доккхагІа денхар ларгІаш цар цхьаннга а. Да а дац берий дегашка коммунизмана тешаме хилларе сийг лотабарап сий долашагІа денхар.

Уж санна йолча хьехархоь шоаш бога балха программа лаарш! КПСС ЦК XXIV съезде Л. И. Брежнева яьча отчетни дикала тІара дешаш: «Вай идейни тешам бергига низ дуьхьара къахьегамхошта бисса дІаккхавчийта ховш хилар, Советски сага коммунистически ихетам балар бокьонца творчески дар — царех латтар цу дахьера вай иерттера денхараш».

Дуьхьа я вай республике дешархошта идейни ихетам балара болх дика вІашІтІехьбахьяха къьаьт-къьаста школаш а. Царех ларгІа йиш я Заводской район № 6 йолча юкъера школа, МагІалбика район № 4 школа-интернат. Наст-каста шоаш доттагІаш тесача къьна республикай школашца цхьаьна чакхйоьаь цун партийно-комсомольски собранеш, пионерий сборащ, утренникаш. Цу шиъ хиъна вІашІтІехьдахьяхад доазол дехьарча механашкарча берий, кагирхой организацеех йола материалаш гульер. Дешархоп а дацьа лаьцад «Къонаьа хардъьа империализм» яхача мехкашта юкъерча мероприяте.

Цхьабакъда, вай школашца хІанз а ба дешархошта коммунистически ихетам балара эша говзал ца тоьа хьехархой. Цхьаьнога тоьлаш теоретически кийчо, вокхан ноха а еларг хьехара эша говзал

Школе хьехаш йолча хІара предмета урокагІа бала йиш я дешархошта коммунистически ихетам. Цхьабакъда царна юкъе а лаарІаме моттиг дІалоаш общественни ІилмашІа. Дешархошта идейно-нравственни ихетам балара эггара дуьхьагІа торонаш лу цар.

Советски банъдолчо, вай дерригача вахаро дожнка новьысотал ду кагирхой коммунистически ихетам болаш хьалхедбара. Цхьабакъда из дац вай вахаре а дІаккха замах юкъерчь кагирхой нийсача новкъара боаха гІуланхаш вІалла а нийсаш яхилга. Из гІуланх а ма дарра теркалде деза хьехархочо ший хІара денна рча балхе тІа.

Техан вай дах шин дуненна юкъе яра нъьсвсам латтача хана. Из нъьсвсам болчча тайпара дІабовзийта беза дешархошта, хІана аьлча цу маьхьаца мара торо хургьаьц вай вахаца, вай общественни строяца ца доаглар довза а из хьал ца пада а кагирхой Іомабе. Цидухьа цхьаннга дича а ла йиш йолаш дац хьехархо политически ФІ ца хилар, лакха идейни сахкетам болаш из ше ца хилар.

Ихушш йоагІаче тІехьенна идейни ихетам балара бокнкача лаарІаме я дешар хьехара методаш. Дешархой знаней дикана боаран лаьхбара бокнкача лоарІаме я хІана довзара йола дешархой активность. ХІана аьлча хьехархочун къамьлага ла а дийгІа из диц ца далийтарн, бакъдараша гІолла дешархо ше ший бьюдаш е Іомевари цаІ дац. Цидухьа яь вай общественни вахарерча моллагІча а чоалхенеча яьленех ихета хевш болча, кругозор йІалький йолча хьехархоша мара лерттІа вІашІтІехьдергдаш идейни ихетам бокна нагирхой нхебе.

Школе болх бан волча хІара хьехархочо ихетаде деза: дешархошта идейно-политически ихетам балар къьсттача цхьаьн урокагІа ихоачашца йиш йолаш гІуланх довзийта, класси йоазан чакхьъькхача къььсттача цхьаьн а массехн мероприятеги ихоачашца йиш йолаш гІуланх довзийга. Из да ерригача школа, хІара хьехархочун хІара денна рча балхаца ихоачашца деза гІуланх.

Дешархошца айхха бувзан боаш а шозй предмет иІзарита йовзаш а хила беза хьехархой. ТІаьнга дешархочо эшшача хана, къьхархочунга ше ца ихетачок ца нъьхнаш айхьъьяза хатта тарлу.

КПСС XXIV съезде болгІабалгІа дІахо йодача хана беррига идеологически болх тадеш безаш хилар, коммунистически идеяваштца пропагаида елга нъьсстта а тоадеш. Советски наха хьалхашка съезде оттадаь денхарош, ма дарра аьлча, хьехархочунга а ихоач ший денхкагІча дьалъе. ХІана аьлча хІара хьехархоша коммунистически ихетам балара нъьсвсамхо ва. Цидухьа вай хьехархой сийлен денхар да вай ихоначча тІехьенна коммунистически ихетам балар, интернационализмаи советски патриотизмаи уйпаца из хьалнхелер.

ПЯТИЛЕТКА ХОАДАМ БЕЧА ШЕРА-ДИКА КЪАХЬЕГАМ!

Грозне политически дешараш Шаьта хилар Нохч - ГІалгІай областной партийни организацее партийни актива собрани.

КПСС ЦК декабрьски Пленумна решенеш, производственни пІанаш, социалистически лоаларан хоачачашдара партийни организацее денхарех, хІаьта ишшта бахача наха юкъера кхетама болх чоагІ-барех доклад Аьр КПСС обкома хьалхарча секретара С. С. Априт-кина.

Докладах яьча тренешка къмальаш дар: КПСС Наьсарен райкома хьалхарча секретара С. Х. Гостямирова, КПСС Старопромысловски районе хьалхарча секретара С. М. Магомадова, Супженски райисполкома председателя С.-Г. С. Котиева, КПСС Ленински-районе хьалхарча секретара Г. Ф. Галкове, МагІалбика горисполкома председателя Б. Д. Ахильгова, ВЛКСМ Шаьлъа райкома хьалхарча секретара С. Шахгиреевас, Нохч-ГІалгІай пачхьалкхен университета партком секретара М. Х. Точиева, Наурски района «Калиновский» совхоза директора С. М. Бекова, КПСС Грозненски горкома шоалгІа секретара К. С. Салтахановна, Сунженски района Кирова цІергІа колхоза партином секретара Ш. М. Фаргиева, КПСС обкома секретара Х. Х. Бокова, «Малгобекнефть» мехкадьтеи газни йоахьача управленне операторга М. И. Ахмьгова.

Партийни актива собране балха яьча йиналлеш хьалхехьар хІара дийнахь КПСС ЦК Политбюро членалла ХІунда Советски Министрий Совета председателя М. С. Соломенцева дахьа лаьцар областной партийни организацее актива собране, из вІашІтІехьийтар хьалхемахошца, партийни боахамеи болхлоцца, М. С. Соломенцев городе Наьсаре хиннад, партийни активаца, Наьсарен, МагІалбика, Сунженски районий предприятеи кулгалдоцца вІашІтІехьеташ республике цкьаьнга районий къььсттера ветеранаш дислашца къамьлаш деши хиннад. РСФСР Министрий Совета председателе хьежар Нохч-ГІалгІай АССР боахама захара, производственни планаш кхочушъера делагаца, бІэчача наха культурно-бытовой ду-лаккхаш мишта ду, город Грознерча юкъъьяьрча торгови предприятешка вахь хилар. Къььсттамхоцца, республикански, районни организеей, къььст - къььсташ предприятеех кулгалдоцца а активе собраненка а къамьлаш дечаш хІара балгалдаьхар - проимышленности, юрта боахам дегІаьхьулуенах, идейно - ихетама балкеи дьяькье республикана хьалхеника ихетам бокъонца ма-хІаьта къььсттера ветеранаш низаш оарцаІдахар лоарІаме хилар.

М. С. Соломенцев—Нохч-ГІалгІай АССР-е

Нохч-ГІалгІай АССР-е волча КПСС ЦК Политбюро членалла хиндилата, РСФСР Министрий Совета председателя М. С. Соломенцева дахьа лаьцар областной партийни организацее актива собране, из вІашІтІехьийтар хьалхемахошца, партийни боахамеи

Шайна хьалхашка латтача производственни декхарех дика лоарІаеш къььяет Наурановски хлебозавода коллективо. ДІадахача шера план 12 ноябре кхочуш а яь планан соагІа 153 эзар сома маьха продукци арахІийцар завод.

Из докхха гІуланх завода коллектива карарІадалар деоттере бахьан да цу завода хІара болхлочо борттІача тайпара ший балха моттиг теркам тІе а болийтаеш дика къььсташ.

Царех цаІ ва токарь Аупев Муса. 1970 шера деза тІеэдика къььсташ ва из Наурановски хлебозаводе. СССР-е 50 шу дизаза эстаць яьржача Ерригсоюзни социалистически яьлъ отличник ва из. Аупев Мусас дахьача балха челамех лакха мах балб коммунистически къььсташа ударник яха сийлен цІи еннаЙ цунна.

Иштта докхха дакъа лоаш цо общественни вахаре а. Хлебозавода коллектива болхлошца профсоюза моттигерча председателалле держар Аупев Муса.

СУРТА ТІА: Коммунистически къььсташа ударник токарь М. Аупев.

И. ПЛЮЕВА сурт.

«Космос-544»— сигала

1973 шера 20 январе Советски Союзе сигалъяьлайтаЙ «Космос-544» яха арІанарча Ламтан искусственни спутник. Спутникца тІа оттаьяЙ 1962 шера 16 марта ТАСС-е хьалхаЙаьлча программа хьежжа космически аре дІахо тахха дьархІа Іилман аппаратура.

Аппаратура болх боаррамагІа бу. Іочуьуа информаци цхьаьнга йоахаш я координационно-вычислительни центр.

(ТАСС).

ДЕГ ТІАРА БАРКАЛ

Советски Социалистически Республикий Союз ъьаьнь 50 шу дизарна дуьхьаленна цІей дакъалаца дуьнан Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета, СССР Лакхехьарча Советна Президиума, СССР Министрий Совета цІергІа довлаш а дьяьл, СССР юбилей сийна лелаьна социалистически яьлъ толаман дахарех къььсташа ма-ламан дахарех къььсташа ма-ламан дахарех къььсташа, краяша, областьаша, къьмий округаша, городашеи районашеи, предприятеий, ГІиллонийй, колхозий, совхозий, учреждений коллективаша, Советски Эскарен Флотен тІемаюша, партийни общественни организацеа, Советски Союзе гражданина. Лоаларен рапортаташеи, шоай социалистически Дай-мехкан дожкха деш йола патриотически уйла яьь а а хоайаш, советски паха, къььлайаьлу Коммунистически партен Советски правительствован политика шоаш йиззь къььлдоаш хилар, КПСС XXIV съьезд а решеш хоачачашца, вай Дьяьл шиъ хиъначеча къььсташца чІоагІе шоаш хийла хилар.

СССР къььсташамхой дег тІара дакъьала байлар юкъъера тІулаккхе гІуллакхаш гІоллараи социалистически мехкашта вай вежаршен соратникашеи. Дакъьала бувшш посланеш къььчий тайп-тайпарча мехкашкарча коммунистически болхлочо, къьмий демократически, вар-дехьарча социалистически партешкара, дуьнен къььлъашта юкъерча демократически болаш-машкарен организацешкара, дакъьалаьлий-вай общественни деятелешкара, граждашкара. Къььчьйтача моарІалаьлеш лоаларен лаккха мах бу ЗІаларан 50 шерта Советски Союза Коммунистически, дикалар хІиллу лоаш лоаларен доах вай мехкан советски къььсташ.

Доазол дельярча вай доттагІаш па тьяьхьайкалгу къьмий дош партІатача хьакъий цьъатара бокъонаш йолча, доттагІалла йошлла долча ленински идей лорда тІа къьсташара дерригача дуьненна образеи ешнача социалисма эггара къььлдаьхьа мехкаш-шоай дег-тІара солидарность хилар. Советски пачхьалкхенна мишарара дуьнен къььлъашта рикерчаь кхермалленеи лерратІа тІехьалаттІара, къььлий партІатоаш лоІамеи чІоагІа гІадоахкара, дерригача прогрессивни интернационалистически низаш цхьаьнга йолаш кхотаденеи хилара дахь ма тІехьалаттІара хов нарна.

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Советна Президиумо, СССР Министрий Советен дег тІара баркал оал дерригача къььлъа юкъара цІей дакъьалаг дийцаш а, цун сийна дика гІуллакхаш дахча а дерригача къььсташамхоша, партийни, советски, общественни организацеша, предприятеий, колхозий, совхозий, учреждений коллективаша, Советски Эскарен Флотен тІемаюша, коммунизм хьалъеча цар керда а толамаш дахар лоаш лоаца бокъонаш нарна.

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Советен дег тІара баркал оал советски халкъа, хьалхача къьмий да-лаьтта вай начхьалкъе — Советски Социалистически Республикий Союза, Советски Союза Коммунистически парти дахьала йийлаечен дакъьалаг хилар лоаш нарна лоаца баьккхача доазол дехьарча коммунистически болхлочо партелта, къьмий демократически ахьдельярча социалистически партелта, дуьнен къььлъашта къььсташамхоша, коммунизм хьалъеча цар керда а толамаш дахар лоаш лоаца бокъонаш нарна.

КПСС
ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМИТЕТ
СССР
ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА
ПРЕЗИДИУМ
СССР
МИНИСТРИЙ СОВЕТ

«ЛУНОХОД-2»: ЦХЬАН СЕАНСЕ 1148 МЕТР

Гаьна космически буьзам лоаттабу Центр. (ТАСС). 19 январе московски ханах 20 сахьат дьяьча «Луноход-2» яхача советски автоматически аппараташ лоаттабеча радио - телевизионни буьзама арІанарча сеанс йоьа-едар.

Ялх сахьат соагІача хана йІаьхьенача сеанс делача ІхІмаш лабораторе Беттa тІехеи тІа болх болабабьуча тІехьаГІа эггара хьалхха йолаялаЙтІар луноход къьулбалахьоалегаьхьа белгалъяь хІинача маршрутгахьа.

Сеанс йолча юкъаГІа 1148 метр ккнкъ баьб ше лелача аппарато, ше іохоаь лаГІа латтача моттиера 1050 метр гаьна яьккхий да.

Ккнкъ байташ йІаьхьа сеанс ена хана дика техкад лунохода делаш йолча маьженашен систематшен болх мишта бу. Беттa тІарча автоматически аппарата Лаьтан тІара ечз управление методаш шьаьрьяро операторашка йиш хилийтаЙ лунохоД йолача трассагІа тайп-тайпарча сухьана бІубенна йита, хьалтдолчаьхьа хостое, хьалхашка наЙсъуьна естественни къььлеиаш юстара а йоахаш йита.

Наьк'ьа йодаш меа яькккача хана халдаше регистрани ЙЬЙ аппарата ходовой частан бетта грунтан юкъерча буьзама пар'ьметраша, хІаьта буьзама юкъъюкъе болх бе йолаялийтаЙ хьалхашкаьхь ккнкъ мишта хайта прибор. Дьяьча бустамаша хьахеккад, аппарат йодача наькъа тІара грунт механически характеристикашка диллача сов бе-бе хІара. ЧІоагІенарча яьйсеа сомма йийька тІоа болашш дукха ина боашшш йола моттигашш хиннаЙ. Къььстта дукха ниЙсьенна уж моттигаш кратерашта юхе. Аппарата ходовой частан грунтан юкъерча буьзамагІа белгалъяьнна хьалхашкаьхьа ккнкъ эера параметраш тоъьл лакха а луноход хийцца гІслга Іалашдеш а я.

Ше лелача аппарата тІера Іочуьйнна гонаьхурча Беттa дапдаЙта керда сурташ. Суртеш тІара шьаьра гу лоаташ, къьастлау Беттa тІехеи тІара бе-бе моттигашш ше лелача аппарато шийна тІехьа йита ларцаш.

Телеметрически информаци данигІа, луноходан ерригача системаша болх боаррамагІа бу. Приборни отсекера температура Цельсе плюс 20 градус болаш я. Давлени — ртутни столбика 800 миллиметр.

Беттан космически аренеш тохкамаш дара программа дІахо кхоачашъеш я «Луноход-2» яха советски ше лела аппарат.

Шура дуккхагІа яккхара

«1972—1973 ш. ш. Іан замалаьх хьайбай продукци йоаккхьялгеи кийчьеигей алсамдаккхар дуьхьа хьайбай бохамаь боллой Еррисоюзни социалистически яьлъ йоарІанарча» бола КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦІІСПС соПам дег тІара къьоабал а бе-лакха социалистически декхар тІаийдаЙ тІа районна къььсташхоша. ДІадахача шерашкарчул 5—7 процент дуккхагІа хьайбай продукци яккхеи ва пачхьалкхенга йоккхеи лаьрхІад ййслаГІча пятилетка лоарІаеш уьхх 1973 шера».

Уьхх шера Іалашдаь доакъар 197 ш—1972 шерашка хинначул кіезнагІа да. Цидуьхьа хаттар отт, йиш йиЙ-хьоГ ДІадахача шера Іалашдаь хинначул кіезнагІа доакъар доаллаш хьайбай продукци лаьхье? Йиш я. Эшар фуд — хьайбай продукци лаьхьара йолча ерригача резервеех баззе пайда эдар.

ДІадахача шерашка болча болха яьча йиналлеш хьалхехьай хьайбанта Іуналл дечеа, ветеринарни гІуллакх дела, доакъаръех пайда эдача кІоачамбоапараи нийсда-йитІаГІа. Уьхх шера хьайбаи іа доакъхача кана уж кхоачамбоапараи кхы ниЙс ца далийтар — из я хьайбай продукци лаьхье торо хулийтаргІоала лоарІаме ре-зерв.

Продукци алсамъьяьхара хьайбанта искусственни осемении ер гІуланх лерттІа йІаьтІехьалаггар мел лоарІаме да дуьнаерча аз.

Искусственни осемении ева техника ший болх бекктокъаме ца хеташ бича дуьхьа доаханн Іахар диса тарлу. Цунна цкьаьн лоллургьа йоаккхьа пара а.

Дуьхьа ха я, осемении ца еш битача Іатта продуктивность ца-ра дийнахь кІезнагІа дале а 3 килограмм шура лоллуьга хов.

Іасьиг дьяьча тІехьаГІа цька бунт бьяьча Іатта осемении ер физиологически ниЙсса лоарІаеш да. Из гІуланх Іилмо яхача тайпара ца хилар бахьан долаш 1971 шера района бо-ккхаш 838 іасьиган дьяьар, яккха йиш хиннача 786 тонн шура кІезнагІа а йоаккхаш, 1971 шера район-не а яьлъча хиннача шурах 10 процент я из.

Районе ерригача фермашка хІара ца йиш аьнна осемении яра дика пІанІтІехьяьха гунтаьт я. Цхьабакъда дуьхьа фермашка биззе пайда эдаш царех. Осемении ей бола техникан Ленина цІергІа колхозера Д. Абуевен «Терский» совхозера А. Черныгинен дуккха кхоачамбоапараш яийсдалийтар балха тІа, дуьхьа доаханн дисад осемении ца еш. Техничек совгІа пуьнь бекке ба керттера зооветспециалисташ а.

«Россия» колхозен «Терский» совхозен хьайбанта осемении ей болча пункташка шийла я. Цхьаьна тайпа отоашеи ши пунктаЙ помещенеиа. ХІаьта осемени маца яьй, фу ха яьлта бахка беза, кхиаар белгалдоакхаш дола хІара Іатта оттаде деза карточкаш.

Осемении ева пунктанна болча къьастта дика пІанІтІехьбахьяха тахкбакха беза Іан замалаьх доахан чуотлаьш доаттадева дазя.

Доахан лерттІа дебадаро гертара лоарІаме да доаханга ханхиалла помещенеиара кхоаш ера а доазол прогулкаш ййтар. Иу гІуллакхо торо хулийтг бугІе лаьхьа доахан белгалде бахьба, тІакхса а пІанІтІехьлаган бугІе лаьхьа доахан ине процента мара зе. ХІаьта шоозза арадоахаш хилча 10 процентара кхоач белгза иа доахан дисе осеменене е ева доахан. Цуьа арадоахаш хилча — 15 процент.

Цу масалаца хьяькех доахангара йоаккха продукци лаккъара, уж дебадаро осемении ева пунктаЙ болх дика пІанІтІехьбахьхар мел лоарІаме да, хьалбай продукци лаккъара уж пункташ дика резерв йолга.

Ф. ПОХОДНЕВ,
Наурски района юртбоахама управленне керттера зоотехник.

ДАЬХЕН ДУХЬА ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАРГДА

ВЛКСМ ЦК ПЛЕНУМ

Комсомольски, вай межкарча берригача кагийча наьхеи мехкарийи деган тІоагІа ура а оттадо, къьастгамха хьинар эй а дар 1972 шера 21 декабре цхьаьна хІинача КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета. РСФСР Лакхехьарча Совета торжественни заседанне КПСС ЦК генеральни секретарь новьысота Л. И. Брежнева дог тІара ьынача дешнаш: «Вай дахьалар бувш доккхагІча ноахалин эстафета ма хьакъ а долаш шоашка дІаэшна наЙ-заман ходагІа эзар шерашка долалуш. Советски Социалистически Республикай Союз мишта хургьа дукхача дьяьл шоаш йолаш долалуш, кхоьчьа ресурсаш, ма-ламан дахарех къььсташа ма-ламан дахарех къььсташа ма-ламан дахарех къььсташа, ма-ламан дахарех къььсташа, ма-ламан дахарех къььсташа,

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ТIАДИЛЛАХА ГIУЛАКХА БЕХКТОКХАМ ЛАКХБУ

КПСС XXIV съезде партеехь советски халкъан хьалхашка Iальмате доккхий дехьяран оттадьа. Царга хьежжа вIашIтIехьбоах шоай болх болу хьалхарчу пачхьалкхан политикин организацешца. Хьаста из пар толамца чахкбоаккхийта дукхача дахьке хIара партийнин организаце чIенашта юкъе ,болх пийса дIа-эцна бехкарах, шолгIа тIалежка гIулакхан шоай коммунисташца тешшаме хьовачашларх тийна да.

Партийни дехьяран тайп - тайпара хул. Цайан кулгалдеча организацеца хоржа, вахIдарца пропагандистала, агитаторала чIоагIбу, вожаш общественни организацешца, комсомоле болх бе хьожабу, шиттa кхаллоа гIулакхан тIалежк. Цхьаьлона поручени хьона болаш хул: экскурси е культпоход вашIтIехьбоаккхала, гойтара агитаци кийчелга, доклад елга, заявлени жалобга тохкила, политико-массови мероприяти чакхйоаккхала. Парте член моллагIа хьона а цхьа поручени ткхочашшехь хьа веза, из йоазшан вола коммунист шай парторганизацена хийра воза.

Ховвш ма хиллара, эгIара дукхагIа тIалаш йола партийни поручени партийни организацца хоржа-га да. Грозненски городской партийни организацце дукхъал горкома, райкомей, парткомей, пазтбюрой партийни комиссейн членаш болаш массовик взар коммунист ва. Царех берригаи хIона баа аьина бараша партийни балха дукха нисъ хьинаьр хIатет, шоайца тIалежка гIулакхан тешшаме кхочачашлу цар.

Хьзпаргна вай коммунист Темирбулатов Лечи — «Чечинстройпроект» объединене шоферо. Коллектив из волу производствене хьалха латтаю санна, Соаьха денз пятилетка кхоалаIеча- шера чотах кхьелъеан вола из общественни вахаре шоорца дакъа лоаш ца, нуджуьга коллективерча новкъостача доагIа а доагIаш сий ду цун. Из хьалгала кхъеларамхо шиЙ коллективе мотехь гонах Гроне а новкъал па Кировн Грозненски горкомен облсовпрофен член хиларца. Цо кулгалдеча организ! бюрошка, пленумашка дуьна деша! кийчелга лакха йоаш, цар эскаланешца кхъаьна да, къастта транспорта болх тоабара- рах, кхъеларане коммунисти авангардан лозолкан лабарах, экспериментни балха, быта, салюIема хьалаш товзарах дош кхоьеталеча хана. Иштта хилар КПСС горкома тIехьарга пленуме я. Указа нов. Темирбулатовс дийцар комсомольскиташца кчетам дуьна шоай партийни организаце йоазыва опыта.

Соазка доаш объединене парторгинзацце партийни документаш хуьнарга еча нийчо тIалежкан вIашIтIехьбоаккхаш ва из. IIалахьа шера ноябрь-декабрь бетташца массехьказа доам баьб бо парте городской комитетага из болх тIехьа партийни организацце шайца вIашIтIехьбоаккхаш хойтан. Цу чухькъа боккха болх баьб бо шиЙ партийни организацце коммунисташа кхъе Хьаьта из болх пиIкарга вIашIтIехьбоаккхара шоай коллективерча пехови партийни организацешта фу тайна новкъостан дича бакъахьа хургIах ямгIа парте горкомс вахь дагавоалаш хиннаш. Иштта ханнаьх хоам бирнов. Темибулатова хиннa а пара горкомага шоай партийни организацце коммунисташца еш йолу беседаш формально чакхйоахаш хиларах, Цун тIехьарIа из хьожачаьлларг дIалаккхара парте Заводской райкома болилой хьожабир цига.

Темирбулатова Лече дешаре дIс сог волга хоам волча аз хьаттар цунга общественни балха , шерга дакъа лацаро бераита кхетам-баларан цIенIана гIулакхан кхоьеташшарна новкъаьлле йой хьона аьина. Кlезаига уйла а ъь марз жоп далаиъар ца. Тlакха вела а къона жоп делар:

— Бокъалгар - аьлча хало-м хул. Къаьста кхъььнна, хIаьта бераш а ду хаза хIамига дар. Бакъда дукха ха яларехь цхьаьна сай юкъера образователни знанеш кIезига йолча кхетадаьча аз сайрийнарча школе деша а этта из чакхъььккхар. Цох бокъха пайда баьлар сона дIахорча ваьхаре. Тlакха со партбюро, месткоме хоржа болабелар. Цуьл тIехьарIа сайрийнара марксизма-ленинизма университет чакхъььккхар. Ма дарра аьлча партийни поручена саг шиЙ знанеш лакъье езача оттаву, хIаьта пар из кхы а дикагIа болх бе возик — аьина шиЙ кхъььнаьл чакхдаьлъккхар цо.

Коммунистий эгIара доаррlаьча партийни поручеех ларкIа деша цар къьлеркамхой депутатий советанка кхъььеглира. Указза а коммунистаца кхъьчара дукхъом тIехьа партийни документаш, политингова орган! бюрошка, пленумашка дуьна деша! кийчелга лакха йоаш, цар эскаланешца кхъаьна да, къастта транспорта болх тоабара- рах, кхъеларане коммунисти авангардан лозолкан лабарах, экспериментни балха, быта, салюIема хьалаш товзарах дош кхоьеталеча хана. Иштта хилар КПСС горкома тIехьарга пленуме я. Указза нов. Темибулатовс дийцар комсомольскиташца кчетам дуьна шоай партийни организацце йоазыва опыта.

Соазка доаш объединене парторгинзацце партийни документаш хуьнарга еча нийчо тIалежкан вIашIтIехьбоаккхаш ва из. IIалахьа шера ноябрь-декабрь бетташца массехьказа доам баьб бо парте городской комитетага из болх тIехьа партийни организацце шайца вIашIтIехьбоаккхаш хойтан. Цу чухькъа боккха болх баьб бо шиЙ партийни организацце коммунисташа кхъе Хьаьта из болх пиIкарга вIашIтIехьбоаккхара шоай коллективерча пехови партийни организацешта фу тайна новкъостан дича бакъахьа хургIах ямгIа парте горкомс вахь дагавоалаш хиннаш. Иштта ханнаьх хоам бирнов. Темибулатова хиннa а пара горкомага шоай партийни организацце

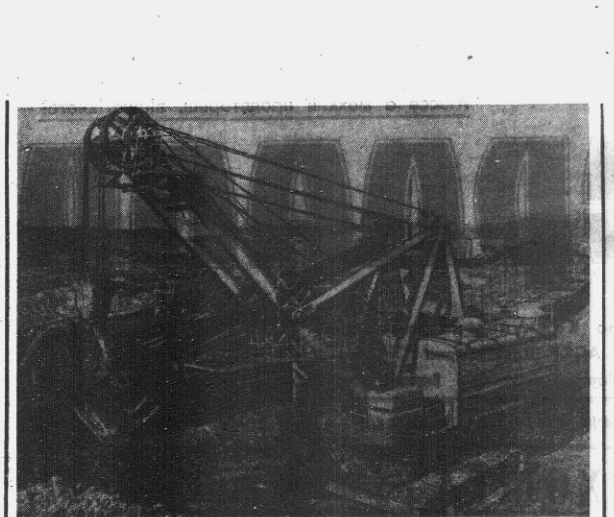

Город Кумертауна юкъе «Башкируголь» яхача йоккхача комбината горинжина шера 8 миллион тонни кIора боаьхх. Цох дукхъал Iадола дакъа брикеташ а еш вай мехка 13 областе, яраь, республике йаккхьийт, цу дакъе Казахстане, Киргизе, Мэрийски, Татарски, Чувашски, Мордовски АССР-ашка, Оренбургски, Горьковски, Рязански областанна «Боьхьийт.

Комбината коллективо производство эгIабоаккх, кердача техникица Iалашъо разрез. Пехьарча шера уьххаза кхььчаьл Ижорски заводера низ бола экскаватораш, «ЭШ-10/60» яха лелаш йола йоккх экскаватор. Дукха ха йоазшан кIора баккха йолаенна Украина Ленински комсомола цIи лелаеча машинаш еш Донецки завода «ЭР-1250» яха керда хьаьх ротории экскаватор. Цун кхььчаьлгама оьсарле — цхьан сахьата 1250 тонн кIора.

СУРТА ТIА: Ижорски завода «ЭКГ-8» яхь бархI куб чуйоза чаьм бола экскаватор порода йоттаза я.

Б. КЛИПИНИЦЕРА сурт.
ТАСС фотохроникаца.

ПАЙДАКЕ СЕМИНАР

Ухх деношка республика районашка профсоюза активиташ семинараш дIаийлаенна. Цига цар Iомаду производственни полномочинташца юкъе профсоюзни болх вIашIтIехьбаккхара дешнаш.

Гlалгlайгlарша дика пайда эцна чакхъььлар ухх деношка КПСС Урус-Мартана райкомен обсепрофен цхьана яь района фабричнозаводской моттигеран комитетий председатель семинар.

Семинаре кхъььлаш дир обсепрофа отделан заведующена В. П. Захарченкое, А. П. Сивыконке, облсовпрофа тешам бенначи Ю. Ковалеве. Цу хенахь цхьа семинар дийнар коллективаша юкъера организаторски болх тоабара профсоюзни организацешта хьалхашка латтача декхарех, къаьстта- на кхетарехь зорлараш кхъььгама законодательство телха ца яйтарни тIадьоькам тIоагIбарах, пятилетка итоьалгIа, лозрlаьнеч гIарчча сера социалистически яхь вIашIтIехьбаккхара башкалонех, паччахьалкхен социальни страхование хьакъъьлъа профсоюзни организацешта къьлъ

ТЕХНИКА КИЙЧЪЕШ ЛАТТ

Пятилетка ер ловрхIаме шу лакха хьукъкъам кIеболгаш, вIалла ца хиннича тайпара боахама экономика айяпца остландахха лаьрхIад Навсареруча «Назрановский» совхоза къахьегамхошца. Юртбоахама продукци духхагIа яккара хетабаь КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК социм хьал а лоацаш Ерригсоюзни социалистически яхье бахьнаб уж. Шолий боахь бесса никкъ белгалбаь, ше дезарца хоалламбаь дIадоладаьд совхоза ахархоша ер шу. Хlара гектар лаьтта 22 центнер кIа, 30 центнер лаьккъаш, ишшта кхаьоьа культураш лакха хьукъкъе лаьрхIад цар. Из кхоачандар духхагIдолча дакъе механизаторий хьинарех тийша да. Цар кийчо ярх хьежжа мара леларгдан кхаькара дерриг балхан.

Балхан кхеккаш да мастерскешка. 20 февралре ерриге техника кийчъеш яккха аьзина социалистически декхар тIаваIадеш совхозо. Хьачуьнънай алалелъа цкъа рама мара хIама ма юташ вIашIагI а яккха ши-шиI цкъашка дIа.хьа додаду ремонтинкаша ина болча трактора доакъош. Цхьатарра итт трактор тоже ёшш йолаш мастерске помещени сийрда, йIайха я, лостам ба. Хlара трактора юке шишша-кхокхка механизатор воал. Шиш трактор тоберашца болх беш воала Алиев Суламбек. Цуна тIе деш ва Альтий-Юртара къвина тракторист Мальцев Дмитрий. Хьогтеъа шиI трактор тоаьь вьынна яз.

Бокхахlагбаьрш кхоначарна юке куртболаш гIулакх вIашIехьадалъхзад укхаза. Ха яха Газдиев Дауд кIоначуа Мерешков Султанаца воал, опыт йола Темирханов Абубакар № 14 йолча ПТУ- мастер волча хама цер трактористий гоазвл Юмаьрашта юхе хила гIерт.

Цо Юмабаьрех ва Қилоев Бахир.

— Дика механизатор хургда вох, — йоаь Абубакара, — техника есаш, цунца сакъердалуш ва из.

Ишшта бокхахlбараш тешаш ба укх шера эгтара хьаьха шоай трактораш тоае мастерскешка бахьхача кагийна пахах Газдиев Юмарханих, Мержоев Назирх, Плиев Мухьмадах бизза говзанчаш хургхиларех.

Кест-кеста дагахвола ремонт ени боахкача механизаторашца мастерскей заведующи Арапхонов Хьасан. Лоацца дувц цо хьалхашка латтача декхарех, царна фу ши, фу кхувл хьож, эшача хьехар ду.

Хьасан опыт йоаь механизатор ва. 1948 шера деца шу профессех кхъьегагI хьавоагIа из.

ПIалкий балха опыт хилларал совгIа дика организатор хиларца цу халача учестках кулгалдеш ахчитар из шин шу хьалха. Цу хана дена барт хиларца, нахалдаш говзал лаккъяруча нах юкъера ца буьлаш чIоагIченнай мастерскей коллектив. 50 сар ва хIанз цига бIаьстан балхашта техника кийчъеча кхъьегагI.

— Тешаме, тIекдина тоаьь мара мастерскешкара трактораш ара йоалийтгаргIаш! — аьнна чIоагIо ший ремонтинкаша.

Эстафа бесткхламгIа дола дезархар да коммуниста Тохов Мусае кхоачашдер. Трактораш «дегаштаз» операцеш ю лор ва из.

Духха ха йоацаш укхаза хьалхача хинна моторист кхиъча моттиге ваха дIавахача датавахар из. ТIехьалаш лаьрхIа тох Мусае ше тохаш дола кулг. Бокъонца тоабь мара арабалийташ цо ший цехера мотор.

Ший балха кхаьйле кIоаррта ховча, кулг шьарденнача сага къахьегама овсарле лакха хул. Ишшта ший балхах кайолаш ва Муса а. Совхоз вIашIагIча квартале пхе марках болча трактораш 30 мотор тоабир цо планагIа 18 мара тоабе ва боагIача. Из балхан долаш дикка тIехьхоачашкъо совхозо трактораша ремонт яра план. ВIашти хьатIаьллехьа тоае езача 40 трактораx хIанзлехьа 30 кийча я.

Хlаьта а цкъан Мусас ишшта болх беш боагIача новкъостал дарах везвенина из.

Борис ва сборщикий бригада бригадир. Цун бригада ЭР-300-К яхача машина сборка ени я. Ишшта керда ЭР-300-К-2 яха машина карааргаеш ба уж хIанз. Лаха производствении хьокъамаш гойташ къахьег коммунистически къахьегама ударника Пасюга Бориса кулгалдеча сборщикий бригада. Хlаьта, Бориса шиI деена норма 120—125 процент кхоачашъо.

СУРТА ТIА: сборщикий бригада бригадир Б. Пасюга.

И. ПЛИЕВА сурт.

Ворхl шу совгIа ва я Грозненски «Электроприбор» заводе Пасюга Бориса къахьега. Цу юкъа дикагIча оагIорахьа ше дIаваьнайтав цо завода коллективна. Шиш ялан хьинарн ца кхоачан къахьегарах, общественни вахаре дика лакха лаьцарех, шийца цхьана фу та йоцинт с

ПЛАН КХОАЧАШЪЕРГЬА

Партен правительствах шеашта дIахьхакха оттадаь декхаран тоIаниа кхоачашдера, доахан, цергара йоахкира продукци лоа ца болийтеи, Iанагара дахарг берригга тоа тIабахийта, хьанар кхо ца деш къахьегаш я тха шурий ферма коллектив.

Хьайбаш чулаттува помещенеш ва дерригга балхашта механизаторий ва хиларо торо хилийтар хIара доаргIе. Хlаьта ерригаш а 11 доакъа я ферм. Царех цаI ец доакхарга шура яккхара дIахьхьара задани кхоачаш цо ени.

Къаьстта дика къаьлг лоарканца: Усманова Екатеринас, Макуткова Таисъирс, Смотникова Варварас, кынчар.

Шолий декхарш толлина кхоачашцу бежа Iуша. Царна юкъе дика: Алхазов Лабон Ваские, Алмурзиев Хьусена.

Доакхана, бежа Iуша доацаш толлина торо хулаеч тха ферма хIара дийхьаь пачхьалкхенга 1400 килограмм шура йоаь. Цхьан дийнахь заданеIа йоаьха еачуча дукха дукхагIа я яз. Хlаьта пачхьалкхенга хьайбаш продукци йоаьхера къахьегача кхиъриъла дIадоладеш, цун хенах итт ди хьалха кхоначашъе дов денпаь тха коллектив.

М. ҚУТЬКО,
Шелковской района «Коммунтерн» совхоза эхелагIча шурий-товарни ферма заведующи.

ГОРЬКОВСКИ ОБЛАСТЕРЧА Ильиногорски совхозе - комбинате дукха ха йоацаш хьалхаьй шера 108 эзар хьакха чуотгань хьалкхера лаьрхIа комдекс.

Доакъар кийчдарна, из дукккача оагIагашка хьайбанга дIадаларца, чура цIено яруца юхьзенна йоаь еррига операцеш машинаш кхоачашкъо. Хьакхарч чу-кхоабача помещенека фемара температурани тIоаделан эшшача тайпара автоматически доаттаю, чуотгань кхоабача участке цIаьчулургьа уж.

СУРТА ТIА: курсанта йоаь бекхам. Укказа хьачуку уж хIаране доазл 6 килограмм а доаш, хIаьта бIаь ди дальча хIарапр 38 килограмм хулаш онданьча чуотгань кхоабача участке цIаьчулургьа уж.

В. ВОЙТСИКО сурт. ТАСС фотохроника.

КА МАЬХАЛ ЮВЛ

Хьайбаш Iангара дахар тоIаниа дIахьу Суженски района XX партсъезда колхоза центральни ферме. Ухаза къахьегаш ба кхоа механизаций Бахаева Байсарн, Хамзатова Халипат, Мурзагова Шайма. Царна 17 итт тIачIоагIбаьб. Дукха ха йоацаш мара ухаза балха балъка беце а шоай декхарех дика лоарх!абу уж.

Цар Iунал ду дерригга хьайбаш дикача хьал тIа да. Помещеneш, ков цIенеи лостам болашш лоатгоду цар. Дукха лоа диллача деношка йоькха хало кхьчар хьайбаш лелдерашка. Дукхагlа доакъар дуллаш хIара бежана къаьстхьастта гIулахх деш чакхбаьлар уж цу деношка.

— Хьинар долаш механрий ба тха бараш, — яхаш хьайбаш лелдераш хестабу ферма заведующе Мамакаева Алхазура.— Зоотехницарн бокъонаша яIа ма деххарх хьал лоаттаду цар ферме.

— Оаха лаьрхIад, ухх шера Iан замалахь хьайбаш продукташ дукхагIа яхара яьржача социалистически яхье котдовла, — йоах хьайбаш лелдераша.

Бохдевааси цун новкъосташ деспарашца тIаийдад 117 Iатта тIекъара 102 Iаса кхеде.

Хlанз дахкача доахана Iайбий ниц болашш ондеи да.

З. ХУТАЕВ.

БУРУВДЕТТАРИЙ МАСТЕР

Октябрьски бурув тохара балдий уприравление дика йоаьзаш я Селезнев Иван Антонович керте латта. № 214 йоаь буровой, цун мастер Альдиев Мурад. Тха управленне дикагIвоачарех вола бурувдетта мастер, тешаме новкъост, еьале лоацца характеристика ду цунна управление кулгалхоша. Иштта къаьлг деш цIа юкъ яIалелъа буровой йолча, дIахьлачар тхо тIадола машина. Цхьан Моттиге сеца моттиг йоацаш буруветтараша, электрокашта, слесаршта, лаборантканта тIачхаш, де дезачоа новкъостал деш, хьехлеш маш деш лелар кхъеъча дегIара хьэтара йиза юхь йола IсмитгаI. Цунгахьа кулг дIа а хьекха, — из ва тха дикагIвола мастера.

Ший балхах дика кхеташш хьинар кIо па деш къахьегашш ва нов. Альдиев. Йоькха я цун балхд опыт, цундухьа цхьа моттиг ийсйлад балха тIа цун бекхагIа тьовам хинна. № 214 йолча цу буровойна укхан смена бурув тоханш йоачча хана маркхал арабетта бойлеларг. Сиха де дезар па дича дварн хилар кIерам болаш гIулахх дар. Ше команда а телаш цхьа-ши минут яIалелъа боагIбоагIача нийсбаь дIаоттабир цо специалисташ. Цхьа юкъ яIалелъа чакхъькар организационно-технически мероприятеш. Хила тарлуш йола дварн па дулийтаи йитгар.

Башка - лика кулгалхо - производственник ца хилар хьалхахкаш дола масалгал доалале йиш я. Хlанз шоаш эксплуатационникашца дIалла кийчъеш йолча скважинана бурув тоха долаДеча хаза хьаллашка лаьтта декхарап бурувдеттараша дIадовзийташ болхлой собрани йир. Цига этгара хьалха кхъьалъ де дош делар Мурада.

— Хlанз вай бурув тоха долаеш йола буровой Iалалъате доарIаме я, хIана яьлча проекгагIа 5 эзар метр бурув тоха дезандаь — вIалар цо. ВIаллача хенах хIанз иззал метраш бурув тохара шийна та тIаларга бекхтохам кхетабе беза хIаране. Цхьякха смена дIазкийта йиш зи бурув тохара сменни норма тIехьхоачаш ца ени. Технологически режим тоIаниа цхьа моттиг а ца ницболийташ цахддаш бурув тохара сухьл лакхъар, паччахьанхенна пайда бар хIаране сийлен декхар да. Ший кхъьаьл чакхдоалача хана ше керте латтача смене цIьякхха хьонаш ца ницбалийта дош делар цо, хIаьта цу гIулакха воаь сменаш тIа а хьийхар.

Буровой коллективе дIадоладеш дола дика гIулаьч массза а иштта хьахтархарча дIадоладечарех ва Мурад. Цхьабакъда, хIаранера доагIгар хьадех цо. Нагахь сменерча моллагIча боалгоеч цIьяне бекхагIа хьонаш хуле цунна бе боагIан бола беха бойг. Цхьи дийнахь лаборантканца марихала яь анализ нийса па ца лар гучадалар цунна. Делкъйга салоIува хана патиминутка а яь дийдар из дош. Бе боагIаш бола беха бер царна. Цхьо йолаеш хала из санна дола гIулаьч лоIтархIоанца дIахьйтар царна.

Аття хинна дол ца хьабена къахьегача ницъ. Итт шу хьалха дукхьашка бурув тохача балха яхар Мурад. Хьалхарча юхьярх муглера болхбе волаш къахьегаш хинар. Дукха юкъ яIалелъа бурувдеттачу хала из санна дола гIулаьч лоIтархIоанца дIахьйтар царна.

Аття хинна дол цо хьабена къахьегача ницъ. Итт шу хьалха дукхьашка бурув тохача балха яхар Мурад. Хьалхарча юхьярх муглера болхбе волаш къахьегаш хинар. Дукха юкъ яIалелъа бурувдеттачу гIоача хилар цох. Цхьа шу доаллашехьа бурувдеттараш курсаш дикен тIекхиоен чаьх а яьха йиъьагIа разрад а луш бурувдеттар вир цох. КарагIдьяначех кхоачамбаь Iеш самал яи цун. Соахка сменни мастера курсаш тIекдина чаьх а яьха мастер хинар цох. Из керте эттача хана деца цун сменна даим яхье хьалха латташ хьайбагIа.

Итт шера цо дахъа а доацаш бурув тохаш йIстеньскхай 5—6 скважина. 1970 шера йоаьха междьатта кIеж а тотийтаи эксплуатационникашца дIазлор воа. Альдиев юкъеворота бригадас «Западный Гудермес» яха скважина. Цига бурув тохача белгалбаьина дика къаьлйта бурувдеттараша Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума сийлен грамоташ алар. Царна цхьана ий деза совгIат делар Мурада а.

Уьх шера цхьаьнакхетарша кхаьчал чакхйолаача хана № 214 йоаьча буровойна бурув теха ина еаш яр бригада. Хlаьта ун декхарш хинал дукхха хьалха кхоначан а деш дIалаьа шу чакхдоалача хана бурув теха яькхар цо ши. Хlанз из карааргаеш ба бурувдеттараш. Уж толамаш деахача диъза дакъа лаьцад Альдиев Мурад керте латтача сменаь.

Общественни балха тIа а хьинаре лакъа лоац Мурада. Цо дикан Iенеи кхоачашцу бригада профоргни управленне грушкома членеи декхараш.

Иштта къаьлгаш волча нов. Альдиева дукха сийлен грамоташ тийнаш, къаьлгама книжка тIа дIа а лодеш баркалла яьлад. Уьх тIехьхоача шеранка дIакхта тIе ца Iа па доакхаш управленне Сийлен Доска тIа къаьтта доал цун портрет. 1970 шера цунна елар Ленински Юбилейни медаль.

Кхы а дикагIа къаьлгаш белгалдаккха лерхI цо пятилетка лоарх!амегIа дола ер кхоалаг!а шу.

Б. КОСТОЕВ.

ИЗ ДОШ КЪОАСТАДЕ ДЕЗА ХА ХЬАТIАККАЬЧАЙ

КПСС XXIV съездо оттальчарех керттера цкъа декхар да юртбоахама производствон цун материально-техничекн базен сихха дегIайаларг. Из декхар кхоачашдера Эдаркъ!ме дакъа кхоач колхозашка гIишлоп хьалярa керттера подрядчик йолча колхозашта юкъерча гIишлоп!ярa организацешка. Бакъда, колхозашка гIишлоп хьалъю цкъа заказчик хилийтара доо вай республика юртбоахама Министерстве ва хIама ца эшшап ерригача районашка яхье капитальни гIишлоп хьалъяра беррига из тIабахийта безаш хилар. Хlаьта из дулургдац районашка дика вIашIехьалъяьх инженерни служба ца хилча. Иштта йола ерригбаш я цхьаьйолча областестанцеи храншкеи. Уж балхаш кхоачашцу юртбоахама министерства капитальни гIишлоп!яра - отделеша (ОКС- aш). ОКС-аца шоай болх бу колхозашца барта а йолаш. ОКС-ана колхозний материальни база терхам а беш уьттаю гIишлоп-монтажни балхий план, колхозашта юкъера Совет хьожаргIолаш дIа чу а лу из. Чlоагlъяьча плана дарда тIа ОКС-дца дIаийдеу заказаш, проектни сметни документаци дарда тIа титульни списканш уьттаю, финансировани иштта ю хьож колхозашта юкъерча гIишлоп!ярa организацеца подрядни договор а оттадеу.

Кварталашта дийкъача канитальни балхий шера плана дарда тIа колхозашка ОКС-ай капиталь-ни вложеней къаьстхьара къаьстта йолча счета тIа боаь тIехьа тIайоагIача квартале балхаш дара еза средствеш.

Хlара бутт массаза болх ОКС-а колхозашта юкъерча гIишлоп!ярa организацерга хьайбу дьь йистеньна балхаш, царех доагIар дIа а ду.

ОКС-аша йоаьхо ю колхозашка оборудованеца Iалашъяра. Колхозий объекташ хьальяра эша оборудовани Iалашъю «Сельхозтехника» районни отделенеша гIолла, колхозашка шиI ханнаьха оборудовани дIакхачийтара дикза дафдоанар а ду. ЦаI боли заказчик хьара практико къаьхьокх ОКС-ш яхкаро гIишлоп-монтажни балхаш дикка дикагIа дайташ хилар, лошъю гIишлоп хьальяра ханаш, гIишлоп!ярa монтажни балхаш хоачандарех йсагIаеча расчетий порядок оттаяра тIо а ду.

ОКС-ощ хьарца колхозий кулгалхой музъаборгба гIишлоп хьальяра ева йоаьхонах, аттача барбба колхозашта юкъерча гIишлоп хьальяра ерригбаш а дола, хIана аьлча гIулаьч хургда хIара колхозаша а доацаш цхьан заказчикаца.

ОКС-ага гIолла цаI йола заказчик хилар хано дIалаьхар да. Ший бахьан доацаш дацар дIадгхача шера Шелковски района колхозашта юкъерча Совето заказчика бокъонаш Шелковски ОКС-ага дIалаьра хьукъаьлъи дола эош Нохч-ГIалгIай АССР юртбоахама Министерстве ОКС-ана хьалхашка оттадар.

Щоко йоацаш да колхозашка капитальни гIишлоп хьальяра! цаI йола заказчик вай республике хила саидга. Из дош къоастадеи республика республика юртбоахама Министерстваеи Госбанка республикански конторагеи да.

А. БУХТИЯРОВ,
«Чечнйколхозстрой» объединене керттера экономист.

ДИКА ДIАДОЛАДАЬД ШУ

Мишта кхоачашду социалистически декхараш

Уьх деношка Наьсареи район на «Октябрь 40 шу» яхача совхоза Долаьх-Юртарча шурий-товарни ферме хилар ва. Сайре шеалуш латтар. Сайрийна доахан детта ха хьатIакхача дуьхьа ха йисандар.

Ферма помещенешта доакъар дIатIауваш леи «Беларусь» яха ши трактор. Деттаи лола доахан латтача помещене чу ваьлар со.

Цепачеи йIайхачеи деъьеи сеца Розай бетта безаш. Новкъост цамогIи хиларех 12 Iатта Iупал делга тIаийдад цо.

Шурех йиза ведраи каст-каста флягашка чуетт.

Доахан дийттачул тIехьагIа еттача кирпишках яьча Шеча уголке гуллу доирккаш. Хоза кийчьыл цар шоай уголок. Хьажа йолчоа телевизор я. Истола тIа задаш керда журналаш, газеташ да.

Ер шу долалуча хьалхарча деношка ферма хьайбаш лелдерашта ю хьъе яьржача социалистически яхье хьалхле лелдерий цIеран йоах ферма бригадира Албаков Мухарбика. Царех ба кIона доаркаш Даурбекова Зина. Тимурзиева Ира, Акиева Моилхан.

Дика гIулакхаш карагIдувл царна хьайбай продуктивность дахьлара тIехьа доаттабева кхоъеаме. Масала, дийнахь буси цо гIулаьч деча 18 Iаттагара дахьлара 150 килограмм шура яккха еза чоа 200 килограмм яьккай. Даурбекова Зинас.

Шу доладеннача хьалхарча деношка ца деш дисар тIехьагIа хьоачашцен хала хургхиларр кхетаду ферма хьайбаш лелдераша. Цхьаьна деттача доахангара йоаккха шура цIеиг ца ялийтарал совгIа духхагIа яккхара дерригга низам тIадахийтар ферма болхлоша. Из цунна хIанз дика карагIдоала. Ферме деттача доахангара дийнахь буси планагIа 1300 килограмм шура яккха еза ча 1330—1340 килограмм йоаьха доаркаша.

Пдадаха юрта боахама шу паччахьалкхенга шура йоахара дIан хоачашъеи чакхдьаккхар ферма колхозтехнике. Уьх шера а хьайбашкара йоала продукци духхагIа йоаьхаи доахан дика Iангара дIахторо я ферма. Хоачачкхидалар доакъар Iалашдьъ хьайбаш лелдераша.

Б. ШАКРИЕВ.

«СЕРДАЛО»
3 сагI. 23 январь, 1973 шу.

НАХА ДІАДЕННА ВАХАР

(Р Е Ц Е Н З И)

50 дешнаш вай Совсе. Доккхий хІинаш коранІхІинера вайна вахара дерригача доакъошка. Уж дерригаш а партІи, са хьалх, шолча коранІлаьнна тІамаш да дуккхача хьанна бе-бена дестІан оцашш лоьху тоштолла йоагІаш сайна вІашагІкхетача са Дахьене. Цхьабакха, ца тоатоаш лаьмнашкахь вайна ца довалар ший-шиннаш вайна ца довалар ший-шиннаш а... Оттаторехь, хьо кхиъ цестІел тестара оІзанна хьоаш-ца?..

Оттаторехь, хьо кхиъ цестІел тестара оІзанна хьоаш-ца?..

Оттаторехь дешнаш дезаш дац бІаргаш а,